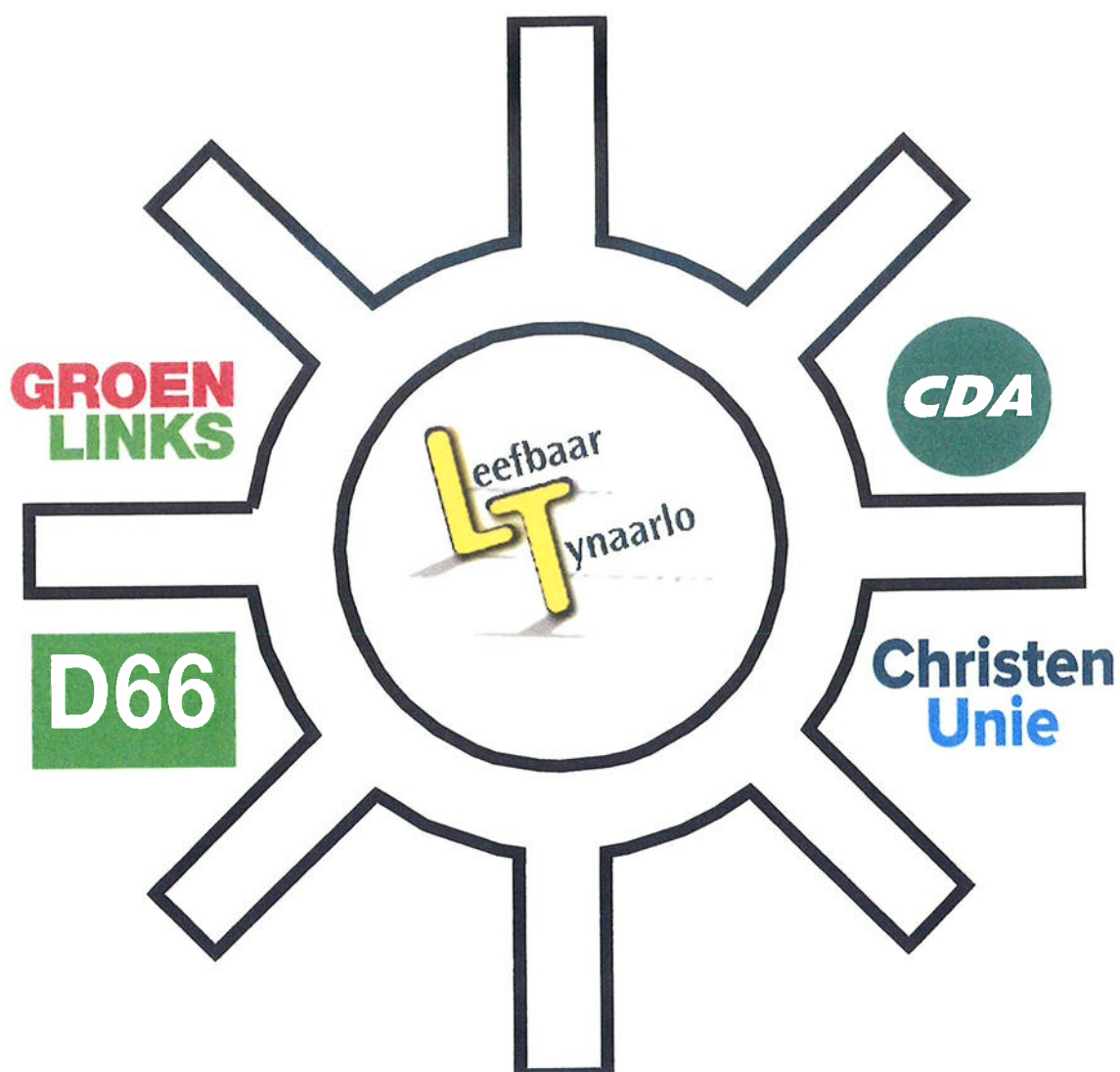

SAMEN, OPEN EN DUURZAAM

2018 - 2022

Coalitieakkoord 2018 – 2022

Inleiding & motto

Na een tamelijk vlotte formatieperiode is op donderdag 5 april duidelijk geworden, dat Leefbaar Tynaarlo, GroenLinks, D66, CDA en ChristenUnie voor de bestuursperiode 2018 – 2022 in de gemeente Tynaarlo samen een coalitieakkoord willen afsluiten en samen een college van B&W willen vormen. Voor de totstandkoming van het college van B&W wordt verwezen naar het verslag van de formateur. Hieronder richten we ons op de inhoud van het coalitieakkoord.

Het akkoord en het college krijgen het volgende motto mee: “SAMEN, OPEN EN DUURZAAM”. Die titel behoeft nauwelijks een nadere duiding.

De nieuwe coalitie wil zijn beleid samen met inwoners, bedrijven en instellingen maken en in goed overleg tot uitvoering brengen. De coalitie wil dat ook zoveel mogelijk samen met de gehele raad doen. Geen discussie over zaken waar we het eigenlijk allemaal over eens zijn, maar samen ‘aan de slag’. Dit komt ook tot uiting in de wens samen een raadsprogramma te realiseren.

De coalitie wil richting de samenleving ook maximale openheid betrachten. Omdat de samenleving verandert, wil de coalitie permanent op zoek gaan naar nieuwe vormen van interactie en communicatie, zodat de verbinding met de samenleving zo sterk wordt als maar mogelijk is. In het bestuurlijk handelen wil de coalitie proberen steeds volledig transparant te zijn. Daarmee wil de coalitie onze inwoners betrekken bij het bestuur van de gemeente en zorgen voor maximaal draagvlak voor de te volgen koers. Zo wordt ook aan de diversiteit in onze gemeente recht gedaan.

Dat het thema ‘duurzaamheid’ prominent op de agenda staat is niet meer dan logisch. We staan met z’n allen aan de vooravond van een belangrijke transitie van het gebruik van fossiele brandstoffen naar schone en duurzame energie. Ook de noodzaak tot het verminderen van energieverbruik wordt steeds duidelijker. Daar wil de coalitie in Tynaarlo samen met inwoners, bedrijven en instellingen flinke stappen in gaan zetten.

Raadsakkoord

De coalitiepartijen hebben elkaar gevonden in de wens een raadsakkoord af te sluiten. In **bijlage 1** zijn door de vijf coalitiepartners enige achterliggende gedachten verwoord bij het realiseren van een raadsprogramma.

Onderstaande thema's lijken op voorhand geschikt voor een brede maatschappelijke discussie. Dat betekent enerzijds een directe betrokkenheid van inwoners, bedrijven en instellingen en anderzijds een aanpak waarbij de gemeenteraad in zijn verhouding tot het college van B&W 'in the lead' is. Het college zal niet zelf met beleid komen, tenzij daar door de raad om wordt gevraagd. Als het college de noodzaak ziet voor nieuw beleid, bijvoorbeeld bij nieuwe wetgeving of het verlopen van een bestemmingsplan, wordt dit formeel eerst aan de gemeenteraad voorgelegd. Het politieke debat willen we primair in de raad voeren, tussen raadsleden onderling, terwijl de uitvoering nadrukkelijk bij het college zal komen te liggen.

- *Burgerparticipatie/overheidsparticipatie.*

Wij willen voor onze inwoners, bedrijven en instellingen een herkenbaar bestuur zijn. Herkenbaar in het beleid dat wij voeren en zichtbaar in de samenleving. Het doel is open te handelen en te communiceren, proactief, stimulerend en uitgaand van een ja-mits-houding.

Onze bestuursstijl is gericht op samenwerken en faciliteren. Maar hoe betrekken we de inwoners bij het gemeentelijk beleid en bij de uitvoering daarvan? Als **bijlage 2** bij dit document is ter oriëntatie de landelijk vaker gebruikte participatieladder toegevoegd.

In de gevoerde gesprekken viel onder andere het woord 'overheidsparticipatie' waarmee benadrukt werd, dat het niet inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen zijn die 'anders' moeten acteren, maar dat juist de gemeente zich moet bezinnen op een effectiever eigen optreden.

Bij het inrichten van beleid, wordt traditioneel vaak een onderscheid gemaakt tussen het marktprincipe (overlaten aan marktpartijen) en het overheidsprincipe (overlaten aan publieke instellingen). Op deze manier zullen inwoners, ook in Tynaarlo, zich nooit serieus genomen voelen, want zij passen niet in deze indeling. Wat wordt "overgelaten aan de bevolking", voelt al gauw als "over de schutting gegooid". Voor oprechte participatie moeten inwoners zich onderdeel voelen van de manier waarop er naar beleid gekeken worden. Het gaat ons primair om een manier van organiseren die rekening houdt met menselijke relaties. Klein en nabij, zodat waarden centraal staan als persoonlijke aandacht, zelfbeschikking, creativiteit, persoonlijke groei en innovatie. Op deze manier ontstaan oplossingen van binnenuit en *bottom-up*. Waar het goed gaat, pakken inwoners zelf de ruimte die zij nodig hebben.

Een concrete verbetermogelijkheid wordt gezien in het 'buurtgericht werken' door op structurele basis contact te zoeken en te onderhouden met de buurtverenigingen (bewonersverenigingen en/of klankbordgroepen). Voor experimenten met buurtbudgetten, eventueel in combinatie met het Leefbaarheidsfonds en 'Vitaal Platteland' staan wij open.

Waar plannen worden ontwikkeld, zal de gemeente de mogelijkheid tot het ontwikkelen van alternatieve plannen faciliteren, bijvoorbeeld door methodes als 'right to challenge' of 'deep democracy'. Hiermee wordt de stem van een minderheid expliciet meegenomen in de besluitvorming om te voorkomen dat, wanneer deze niet meegenomen wordt, dit geluid als een waterbedeffect ergens anders onder druk naar boven komt. Dit wordt nader uitgewerkt.

Het proces dat moet leiden tot een omgevingsvisie op basis van de nieuwe Omgevingswet zal de komende jaren aan onze hoogste waarden en normen moeten voldoen. Elders beproefde methodes kunnen daarbij van dienst zijn (bijv. www.deRuimtemaker.nl en de 5 P's: People (rechtvaardige/zorgzame gemeente), Profit (ondernemende/welvarende gemeente), Planet (duurzame/leefbare gemeente), Place (kwaliteit/identiteit/levendigheid), Public (democratische/verbonden gemeente) om met omwonenden en andere belanghebbenden tot ontwikkeling van een gebied te komen

- Duurzaamheid

Alle fracties hebben het besef, dat Tynaarlo op het terrein van duurzaamheid nog de nodige stappen moet zetten. Het verbruik van energie en de uitstoot van CO2 moeten omlaag en de productie van schone energie moet omhoog. Dat is geen eenvoudige opgave en ieders inzet is daarvoor nodig.

De Rijksoverheid heeft het voortouw genomen in een transitie van het gebruik van fossiele brandstoffen naar het opwekken en verbruiken van schone energie. In 2030 zal met name het verbruik van gas geminimaliseerd moeten zijn. In het verlengde daarvan willen wij samen met inwoners, bedrijven en instellingen een actief programma opzetten naar 2030:

- a. Concrete doelstellingen formuleren voor 2022, 2026 en 2030.
- b. Voor het realiseren van de onder a bedoelde doelstellingen een zo concreet mogelijk programma opstellen.
- c. Ter uitvoering van het onder b bedoelde programma een stappenplan opstellen voor de periode 2018-2022 met concrete, jaarlijkse uitvoeringsplannen.
- d. Voor het uitvoeren van de jaarplannen bijpassende financiële budgetten beschikbaar stellen (minimaal € 1 ton per jaar).

De gemeente kan het goede voorbeeld geven met het realiseren van energieneutraal gemeentelijk vastgoed.

- *Herijking subsidiestructuur*

De concrete aanleiding voor het opvoeren van dit 'agendapunt' is de onvrede die bestaat over de uitwerking van eerdere bezuinigingsmaatregelen en over de beperkingen die de huidige systematiek met zich meebrengt.

Het verlenen van subsidies begint met visie en doelformulering: waarom geven we subsidies? Het uitgangspunt is de eigen verantwoordelijkheid van de ontvangers, en de maatschappelijke meerwaarde van de subsidie. Daarna volgt de uitwerking/uitvoering.

Voor ons staat buiten kijf, dat een goed aanbod van verenigingen op het gebied van 'sport en bewegen' een bewezen positief effect heeft op het welzijn en de gezondheid van inwoners. Maar ook als het om cultuur gaat, willen wij zo goed mogelijk aansluiten bij behoeftes die in de lokale samenleving bestaan.

- *Wijzigen vergaderstructuur.*

Binnen de raad leeft een tamelijk brede wens om de bestaande vergaderstructuur te wijzigen. Dat raakt ook aan de inspraakmogelijkheden van inwoners. Wij stellen ons voor over dit onderwerp tijdens een 'heidag', met de gehele raad, over mogelijke verbeteringen te discussiëren en vervolgens te besluiten.

Kernvraag is hoe in een vroegtijdig stadium 'het goede gesprek' kan ontstaan over onderwerpen die zich over enige of over langere tijd gaan aandienen.

Maar het zal ook gaan over de wijze van vergaderen van de raad (o.m. het opiniërend bespreken van stukken in een vroeg stadium), de betrokkenheid c.q. aanwezigheid van wethouders bij raadsvergaderingen en over de bezetting en het functioneren van het raadspresidium.

- *Het realiseren van een Jongerenraad*

Jongeren zijn de toekomst van onze samenleving. Wij willen jongeren in de leeftijd van 10 tot 25 jaar actief betrekken bij onze lokale samenleving. En wel op een manier die hen zelf aanspreekt. Bijvoorbeeld via een goed gefaciliteerde Jongerenraad Tynaarlo (JRT), maar dat kan ook op een geheel andere wijze. Waar we behoefte aan hebben, is dat:

- a. Jongeren de gemeente gevraagd en ongevraagd advies (kunnen) geven over beleids- en organisatieontwikkelingen die (ook) jongeren treffen en aangaan en
- b. Jongeren aan kunnen geven hoe instanties jongeren kunnen betrekken en laten participeren.

- ***Dienstbaarheid (= houding & gedrag)***

Wij stellen de inbreng van de bewoners voorop. Minder betutteling en meer vertrouwen in de eigen inwoners. We vinden dat de gemeente dienend moet zijn, ondersteunend waar nodig en open voor wensen en initiatieven van inwoners, met oog voor de belangen van minder mondige inwoners. Dit thema raakt aan de cultuur van de gehele gemeentelijke organisatie. Wat ons betreft is het een apart (cultuur)traject waard. Raadsleden en leden van het college van B&W zullen heel zichtbaar moeten zijn in de samenleving.

Vanzelfsprekend heeft dit thema ook een sterke relatie met burgerparticipatie c.q. overheidsparticipatie.

- ***Sociaal beleid***

Wij willen als gemeente goed sociaal beleid (blijven) voeren. Met name gelet op de vergrijzing waar onze gemeente in versterkte mate mee geconfronteerd zal worden willen wij samen onderzoeken waar hiaten in ons beleid bestaan en wat wij daaraan zouden kunnen doen. Dan hebben we het o.a. over kwetsbare ouderen, eenzaamheid, respijtzorg en mantelzorg.

Als uit nader onderzoek de wenselijkheid zou blijken van vormen van extra (ambtelijke?) capaciteit t.b.v. het realiseren van een schil rondom sociale teams om op te treden bij enkelvoudige, langdurige problemen dan willen we dat regelen.

Statushouders (asielzoekers van wie bekend is dat ze hier mogen blijven) worden beter begeleid. Wij zorgen er samen met de in de gemeente reeds actieve vrijwilligers voor, dat ze leren zichzelf te redden in onze lokale samenleving.

- ***Omgevingsvisie = Toekomstvisie***

Met de komst van de Omgevingswet moet de gemeente Tynaarlo een toekomstvisie ontwikkelen. Dit doen we met de inwoners, maar met zicht op actuele ontwikkelingen in de maatschappij. In plaats van het eenvoudig overnemen van de bestaande visiestukken, gaan we over tot het herijken van onze toekomstvisie. Wij denken dat we meer dan we op dit moment doen, moeten werken vanuit een actuele toekomstvisie op kernenbeleid, landelijkheid versus het opvangen van de druk vanuit de steden, verkeer (meer parkeerruimte of juist inwoners uit de auto), winkelontwikkeling (leegstand, supermarkten, MKB) en toeristische ontwikkeling.

Collegeprogramma of bestuursprogramma

Het nieuwe college ondersteunt de gemeenteraad met de ontwikkeling van het hiervoor genoemde raadsprogramma. De gemeentelijke griffie zal daarbij een zware coördinerende rol moeten zien te vervullen. Een mooie uitdaging voor ons allen.

Wij vragen het nieuwe college bovendien om een collegeprogramma c.q. bestuursakkoord op te stellen en (na consultatie van de raad!) vast te stellen, waarin in ieder geval aandacht wordt geschonken aan de volgende onderwerpen.

1. Ruimtelijke ordening.

Tynaarlo is een prachtige, groene gemeente tussen Groningen en Assen. Een gemeente met enkele grotere kernen en vele kleine dorpen die zich vooral kenmerkt door prachtige natuur en dito landschap. Daar willen we zuinig op zijn. Wanneer het criterium 'goede ruimtelijke ordening' wordt toegepast bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen en het realiseren van bouwplannen dan geldt als uitgangspunt, dat een en ander niet ten koste mag gaan van natuur en landschap. Bij het ontwikkelen van de toekomstvisie/omgevingsvisie zal dit een leidend principe zijn. Daarbij is het naar ons oordeel heel goed mogelijk voor de ontwikkeling van onze grotere kernen een aangepaste, afwijkende visie te ontwikkelen.

2. Het voorzieningenniveau.

Tynaarlo is een prachtige, economisch sterke plattelandsgemeente tussen Assen en Groningen met een redelijk tot goed voorzieningenniveau. Binnen de gemeentegrenzen kennen we relatief veel dorpen en kernen. Dat geeft druk op (het behoud van) voorzieningen. Wij vinden het belangrijk om een zo goed mogelijk inzicht te hebben in wensen en knelpunten en willen maximale duidelijkheid bieden over de instandhouding van basisvoorzieningen, zoals zwembaden, sporthallen, sportvelden, bibliotheken en dorpshuizen. Inwoners bepalen zoveel mogelijk zelf wat basisvoorzieningen in de gemeente of de eigen kern zijn. Voor de zwembaden en sporthallen is die duidelijkheid gegeven tot 2030. Wij willen nu verder werken aan het behoud van toekomstgerichte voorzieningen.

3. Glasvezel.

Glasvezelverbindingen zijn belangrijk voor de leefbaarheid, maar ook voor de economische en maatschappelijke ontwikkeling van vooral de kleinere kernen. Wij willen dat aan het einde van deze bestuursperiode iedereen in Tynaarlo kan beschikken over een toekomstbestendige internetverbinding. Met de kennis van

dit moment moet dat om glasvezel gaan. Als de ontwikkeling van 5G als mobiel internet van de toekomst sneller gaat dan wij nu vermoeden, zal daar op ingespeeld worden. De gemeente kan initiatieven van bewoners ondersteunen, maar kan waar nodig/gewenst ook zelf (mogelijk zelfs risicodragende) initiatieven ontplooien.

4. Realisatie levensloopbestendige betaalbare woningen/appartementen, met name voor starters en senioren.

Op basis van de actuele woningbehoefte, zal er gestreefd moeten worden naar het realiseren van levensloopbestendige woningen, zowel in de koop- als de huursector. Het uitgangspunt is 1/3 sociale woningbouw, 1/3 modale huizen en 1/3 luxe segment, maar op basis van de werkelijke vraag uit de markt moet maatwerk mogelijk blijven.

5. Actuele ontwikkelingen omgevingsbeleid.

- Centrumplan Eelde

Wij willen een invulling die past bij de schaal en de directe omgeving van het centrum van Eelde, waarbij recht wordt gedaan aan inspraak van de omwonenden en het werk dat gedaan is door de Klankbordgroep Eelde.

- Ontwikkelingen Prins Bernhardhoeve (PBH) Zuidlaren.

Er lopen enkele onderzoeken. De resultaten wachten wij af. De invulling geschiedt wat ons betreft primair overeenkomstig de wensen van inwoners en ondernemers. De aanwezigheid van een breed draagvlak voor uit te voeren plannen geldt als absolute voorwaarde.

- Ter Borch

Het proces dat moet leiden tot de verdere ontwikkeling van 'Ter Borch' is nog niet afgerond. Zo is het realiseren van een supermarkt op deze locatie nog geen gelopen race. Besluiten over de invulling van dit gebied die op democratische zijn genomen, zullen wij respecteren, maar zienswijzen kunnen zeker effect hebben als het gaat om argumenten die een nieuw licht op de plannen werpen.

6. Fietssnelweg, overige fietspaden en wandelpaden.

Als de provincie Drenthe een fietssnelweg langs de A-28 realiseert, zullen wij daar in planologische zin onze volle medewerking aan verlenen. Verder zullen wij dan werk maken van een goede aansluiting van andere fietspaden in onze gemeente op die snelweg.

Voor het overige zijn wij als Tynaarlo *de* fiets- en wandelgemeente bij uitstek aan onze stand verplicht fiets- en wandelpaden duurzaam goed te onderhouden.

7. Aardbevingsschade

Wij vinden het belangrijk dat de gemeente waar mogelijk actief bijdraagt aan het regelen van het oplossen van aardbevingsschade. Door aan de juiste (bestuurlijke) tafels plaats te nemen om inwoners en bedrijven op die manier goed te vertegenwoordigen en door hen bij te staan in het starten en doorlopen van noodzakelijke procedures.

8. Aandelen GAE

We willen onderzoeken of het mogelijk/verstandig is de gemeentelijke aandelen in GAE in overleg met Groningen en Assen over te hevelen naar de provincie Drenthe, zodat de gemeente Tynaarlo zich kan concentreren op haar rol als vergunningverlener.

9. Duurzaamheidsmaatregelen

- Invulling geven aan de wettelijke taak om te handhaven dat bedrijven aan energiebesparende maatregelen werken, maar deze wel vooraf laten gaan door een adviesgesprek.
- Mogelijkheid tot aanvragen van vuurwerkvrije zones door instellingen onderzoeken.
- Wensballonnenverbod onderzoeken vanwege het negatieve effect op het milieu (o.a. vogels) en de veiligheid (GAE).
- Oplaadpunten voor elektrische fietsen en elektrische auto's op openbare parkeerplaatsen realiseren waar dat toegevoegde waarde heeft.
- Klimaatadaptatie (wateroverlast voorkomen), bijvoorbeeld door het ontstennen en vergroenen van wijken en het verminderen van de verstening van tuinen.
- Steun/advies verlenen bij procedures die moeten leiden tot het verwijderen van asbest.

En verder (kort):

10. Verantwoord inkoopbeleid voeren (circulair, duurzaam, innovatief met kansen voor lokale en startende ondernemers).
11. Combinatiefunctionaris Cultuur en muziekonderwijs.
Net als bij sport een Combinatiefunctionaris Cultuur aanstellen. Het muziekonderwijs wordt waar mogelijk gestimuleerd (naschools).
12. Het burgerinitiatief handhaven en het gebruik ervan stimuleren.
13. Voor klachten de gang naar de Nationale Ombudsman openstellen wanneer dat formeel mogelijk wordt.

14. Versterken positie MKB (één aanspreekpunt en bedrijfsvriendelijke bestemmingsplannen, met speciale aandacht voor bedrijven in de nabije omgeving van vliegveld Eelde).
15. Verbetering van de kwaliteit van het openbaar groen en investeren in biodiversiteit.
16. Doorgaan met het Leefbaarheidsfonds (intensiveren).
17. Herstel zandwegen en (semi-) schelpenpaden (liefst 2 per jaar)
18. Ondersteuning 'Taskforce Vrijtijdseconomie'
19. Aanleggen herinneringsbos.
20. Betaalbare en respectvolle lijkbezorging realiseren, waaronder een natuurbegraafplaats die niet ten koste gaat van de natuur (in '50 bunder'?).
21. Meer/betere handhaving door vaste gemeentelijke BOA's. Preventie waar mogelijk.
22. Concrete oplossingen bieden voor mensen met een afstand tot betaald werk en een goed minimabeleid.
23. Om de samenleving zo 'inclusief' mogelijk in te richten wordt gebruik gemaakt van en ingespeeld op aanbevelingen van het VN panel Tynaarlo op dit gebied. Het waar nodig verbeteren van de toegankelijkheid van openbare gebouwen is een prioriteit.
24. Permanente aandacht voor vrijwilligers en speciaal voor mantelzorg(ers).
25. Het realiseren van een treinstation in Tynaarlo op de agenda houden.
26. Actief inzetten op kleinere transferia langs de A-28.
27. Beweegtuinen door de hele gemeente opzetten, op groene plekken in de openbare ruimte.
28. Jeugd komt in beweging. Budget voor het stimuleren van (buiten)schoolse sport/zwemactiviteiten. Hoogte nader te bepalen.
29. Jaarlijks worden alle nieuwe inwoners van Tynaarlo door college (en raad) uitgenodigd op het gemeentehuis om ze over onze prachtige gemeente te informeren, om gelegenheid te bieden tot het stellen van vragen en om als gemeente tips en adviezen in te winnen. We moedigen fracties aan om een spreekuur voor inwoners te houden. Ook zal het college het spreekuur weer nieuw leven inblazen.

Financieel Beleid

Op dit moment zijn de consequenties van de maartcirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nog niet bekend. Wij gaan voorlopig uit van een half miljoen euro aan structurele extra begrotingsruimte. Als we dat koppelen aan onze sterk verbeterde vermogenspositie dan zijn de vooruitzichten een stuk beter dan vier jaar geleden en zeker in vergelijking met

de situatie van acht jaar geleden. Wij willen en zullen duurzaam/verantwoord financieel beleid voeren. Wij geven niet meer geld uit dan binnenkomt en zullen alert zijn op risico's.

Onze reservepositie is (meer) dan goed. Het 'oppotten' van geld kan geen doel van de gemeente zijn. Incidentele middelen kunnen voor het realiseren van breed gedeelde doelen over meerdere jaren besteed worden.

Wij zullen terughoudendheid betrachten als het gaat om een stijging van de lokale lastendruk gedurende de komende bestuursperiode.

De onroerendezaakbelastingen (ozb), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing bepalen de lokale lastendruk voor de inwoners van de gemeente. Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing moeten we kostendekkende tarieven hanteren. Voor wat de onroerende zaak belasting betreft, gaan we uit van de gebruikelijke trendmatige aanpassing.

Slot

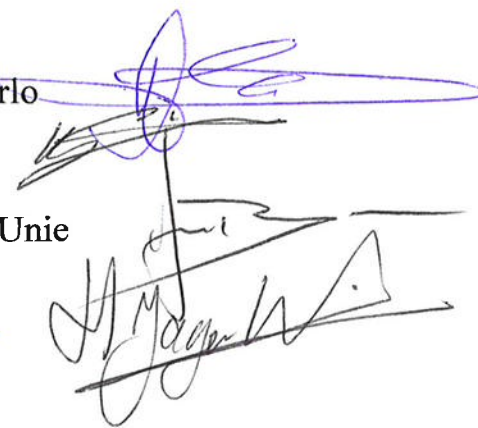
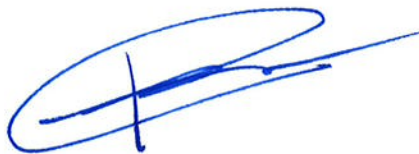
De wereld om ons heen verandert. Nieuwe ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op. Dat geldt ook voor de lokale samenleving van Tynaarlo. Voor ons is dat reden geweest om een 'akkoord op hoofdlijnen' te sluiten. Onze plannen zijn niet 'in beton gegoten'. Soms voltrekken actuele ontwikkelingen zich sneller dan wij samen kunnen bevroeden.

In het verslag van de formateur is nadere informatie te vinden over de wijze waarop wij een college van B&W willen vormen. Als **bijlage 3** bij dit coalitieakkoord hebben wij aangegeven welke portefeuilleverdeling wij samen met de wethouders in gedachten hebben. Wij wensen het college van B&W veel succes bij zijn belangrijke werk.

Vries, 17 april 2018

De lijsttrekkers c.q. fractievoorzitters,

Casper Kloos, Fractievoorzitter Leefbaar Tynaarlo
Klaas Kuipers, Fractievoorzitter GroenLinks
Hanneke Wiersema, Fractievoorzitter CDA
Henny van den Born, Fractievoorzitter ChristenUnie
Pepijn Vemer, Fractievoorzitter D66

Eerste opzet om te komen tot een raadsprogramma

Waarom een raadsprogramma?

De afgelopen jaren signaleren wij een groeiende kloof tussen burger en politiek. Over de redenen hiervoor zijn boekwerken vol geschreven. Het reikt te ver om dit onderwerp hier uitvoerig te behandelen. We beperken ons tot de gemeente Tynaarlo. De afgelopen jaren werden wij bestuurd door een college van vier partijen, dat samen een meerderheid van 13 zetels in de raad had. Dit college heeft een collegeprogramma gemaakt en wilde bij de uitvoering daarvan de coalitie getrouw zijn. Op veel onderwerpen was verschil van mening in de raad, maar door gebruik te maken van de meerderheid werden beslissingen genomen. Dit democratische principe is in Nederland een goed gebruik. Echter, het heeft ook vaak geleid tot gevoelens van onmacht en onvrede bij partijen en burgers, die zich hierdoor niet of onvoldoende gehoord voelden. Het collegeprogramma was tussen partijen afgesproken; burgers waren verder niet betrokken. Men had gestemd op een bepaalde partij en daarmee was “het feest van de democratie” voorbij.

Goede communicatie is essentieel in een democratisch proces. Het kenmerk van democratie is dat het volk meepraat en meedenkt. In onze vaste gebruiken vergeten we soms te herijken of we wel goed geluisterd hebben naar de mensen waar we het allemaal voor doen. Natuurlijk kunnen we nooit iedereen tevreden stellen. Er zullen altijd mensen zijn, die een besluit onjuist of onterecht vinden. Maar als je je in ieder geval gehoord voelt of weet, wordt de emotie vaak al minder heftig.

Leefbaar Tynaarlo is vele jaren een partij geweest, die tot de minderheid in de raad behoorde. Deze partij heeft tot in de haarwortels gevoeld wat het betekende om er niet bij te horen. De laatste raadsperiode heeft LT geprobeerd op een aantal onderwerpen juist verbinding in de raad te krijgen en tot onze vreugde vonden we geregeld andere en soms zelfs alle partijen aan onze zijde.

Elke partij heeft zijn bestaansrecht en elke partij vertegenwoordigt een deel van de kiezers. Alle kiezers hebben de behoefte om hun punten gerealiseerd te zien. Daarom wil Leefbaar Tynaarlo, nu zij de grootste partij is geworden, een andere insteek kiezen: een brede coalitie, die de gemeente gaat besturen (College van B&W) met een coalitieprogramma op hoofdlijnen en een raadsprogramma, waar het liefst de gehele raad achter staat. De coalitiepartners kunnen dit mede onderschrijven.

Het doel van het raadsprogramma is te komen tot een zo groot mogelijk commitment van alle partijen over het te voeren beleid de komende vier jaren. In

het raadsprogramma staan de hogere doelen, die we willen bereiken op de belangrijkste onderwerpen. De raad is het belangrijkste orgaan van de gemeente. Pas als de raad een besluit vaststelt, is het een besluit. Het college van Burgemeester en Wethouders vormt de bestuurlijke uitvoeringsorganisatie. Wij willen dus het hoogste gemeentelijke orgaan laten komen tot een gemeenschappelijke ambitie voor de komende vier jaar. Daarbij willen we ook de kiezers direct gaan betrekken. Het horen van de kiezer gebeurt de komende jaren vaker en niet pas over vier jaar in het stembusje. Dit is een ingewikkeld proces. Het mag er niet toe leiden dat onze gemeente onbestuurbaar wordt de komende maanden, dus een goed proces is hierin van groot belang. Hieronder een korte procesbeschrijving dat als leidraad kan dienen gedurende de komende tijd.

Procesbeschrijving raadsprogramma

Het opstarten van het proces om tot een raadsprogramma te komen hoeft niet te wachten totdat een college is gevormd. In een interactief proces is volgtijdelijkheid niet altijd noodzakelijk.

Fase 1: het raadsprogramma maken

Alle partijen uitnodigen op een aantal onderwerpen hun input te geven. Het gaat eerst om een akkoord op hoofdlijnen. Nog niet elk specifiek knelpunt hoeft uitonderhandeld te worden. Het raadsprogramma sluit dus geen partij uit en beoogt om de mening van zoveel mogelijk kiezers recht te doen.

Hoe: (beknopt)

Elke partij vaardigt twee mensen af naar de bespreking.

Onder leiding van procesbegeleiders wordt een raadsprogramma op hoofdlijnen gevormd.

Terugkoppeling naar de eigen partijen.

Eventueel bijstellen.

Vaststelling in de raadsvergadering.

Fase 2: het betrekken van de inwoners.

Het raadsprogramma is in eerste aanleg geschreven. Op basis van dit programma kan de raad in ieder geval van start. De gemeente heeft nu eenmaal sturing en voortgang. Onderleggers voor het raadsprogramma stonden beschreven in de eigen partijprogramma's.

Gedurende de eerste honderd dagen van de raad functioneert de nieuwe raad al volgens het raadsprogramma en gaan we de inwoners van de gemeente betrekken bij dit programma met als doel:

De inwoners informeren. Iedereen weet wat we hebben afgesproken.

De inwoners consulteren. Iedereen kan aangeven wat hij/zij ervan vindt en aangeven waar volgens hem/haar iets moet worden aangepast.

De inwoners kunnen aanvullen. Elke inwoner kan aangeven welke onderwerp volgens hem/haar niet of onvoldoende uit de verf is gekomen en wat de raad nog zou moeten opnemen in haar programma.

Aan het eind van de eerste honderd dagen ligt er een verslag van de consultaties voor alle raadsleden.

Hoe: (beknopt)

Per kern worden bijeenkomsten georganiseerd waar inwoners vrij kunnen komen.

Iedereen wordt uitgenodigd om aan te geven of zij een aparte bijeenkomst wensen voor hun club, vereniging enz.

Alle raadsleden worden in tweetallen verdeeld over de bijeenkomsten. Daarbij gaan partijen door elkaar. Daarmee zijn er altijd minimaal 2 partijen met 1 persoon namens de raad op een bijeenkomst. Zo wordt de draagkracht van de raadsleden ook een beetje gespreid.

Op de website komt een apart deel waar mensen naar kunnen schrijven, filmpjes kunnen uploaden (bijv. een gefilmd knelpunt)

én waar ze kunnen aangeven waar en wanneer ze willen dat er een bijeenkomst is, waar ze een raadscommissie willen spreken (bijv. tijdens een vergadering van een bewonersvereniging).

Van elke bijeenkomst wordt op hoofdlijnen een verslagje gemaakt en ingeleverd bij de griffie.

De griffie verzamelt alle reacties en bundelt deze tot een compleet overzicht.

Fase 3: bijstellen raadsprogramma

Alle raadsfracties krijgen de gelegenheid kennis te nemen van hetgeen de inwoners de raad hebben meegegeven. In een aparte bijeenkomst zal de raad bespreken hoe en op welke punten het raadsprogramma wordt bijgesteld.

De raad communiceert dit raadsprogramma naar de inwoners.

Tijdpad:

Fase 1: april - mei 2018

Fase 2: juni - juli 2018

Fase 3: augustus - september 2018

Participatieladder

Het college van burgemeester en wethouders en/of de gemeenteraad leggen bij de start van elke beleidsnota of plan vast in welke mate de inwoners betrokken worden bij de totstandkoming van dat nieuwe beleid of dat uitvoeringsplan. Er zijn vijf 'participatietreden'. Vooraf wordt vastgesteld welke trede passend is. Als er geen mogelijkheid is om inwoners mee te laten beslissen (bijvoorbeeld omdat er heel veel belangen spelen of omdat (wettelijke) regels dat onmogelijk maken), wordt tevoren duidelijk gemaakt wat de invloed wel kan zijn. Zo ontstaan geen valse verwachtingen.

Trede 1: Informeren

Op deze trede gaat het erom dat de gemeente inwoners op de hoogte stellen van plannen of maatregelen. Inwoners kunnen verduidelijkende vragen stellen, maar er wordt niet om hun mening gevraagd. Bij alle hogere treden is dit wel het geval. Voorbeelden: informatieavonden, werkbezoeken.

Trede 2: Raadplegen

Op deze trede wil de gemeente graag de mening van inwoners horen. Wat leeft er, zijn er nieuwe ideeën? De gemeente is niet verplicht de ideeën over te nemen of de plannen aan te passen, maar houdt er wel zoveel mogelijk rekening mee. Er moet altijd een vorm van terugkoppeling plaatsvinden. Voorbeelden: klankbordgroep, inloopavonden, hoorzittingen, enquête.

Trede 3: Adviseren

Bij de derde trede op de participatieladder krijgen inwoners alle gelegenheid om problemen en oplossingen aan te dragen. Hun inbreng speelt een volwaardige rol bij de ontwikkeling van beleid. De politiek moet goede argumenten hebben om deze adviezen niet op te volgen. Voorbeelden: adviesraden, inwonerpanels, expertgroepen.

Trede 4: Coproduceren

Hier hebben alle betrokkenen samen de touwtjes in handen. De partijen zoeken samen met de gemeente naar oplossingen. De politiek houdt zich aan deze oplossingen. De afspraak is dat inwoners altijd een reactie krijgen op hun inbreng. Voorbeeld: werkgroepen van inwoners, ambtenaren en eventueel politici, die gedurende een korte periode gezamenlijk werken aan een vooraf vastgesteld doel of product.

Trede 5: Meebeslissen

Op deze trede is de invloed van inwoners het grootst. Het gemeentebestuur laat het maken van beleid - binnen de gestelde kaders - helemaal over aan de betrokken partners over. De ambtenaren hebben een adviserende rol. Voorbeeld: maatschappelijke initiatieven die gesteund worden door de gemeente, al dan niet met (wijk) budget *NB Overal waar inwoner staat, kan ook staan: ondernemer, organisatie enz.*

Bijlage 3

Portefeuilleverdeling (in te vullen op of direct na 17 april)